

Skogsdagen 16 oktober 2023 sammanfattning.

Ett femtiotal åhörare samlades under eftermiddagen på biblioteket för att lyssna till inspirerande föreläsningar av Sebastian Kirppu från Skydda skogen och Paul Södersten och Johan Norrman från Skogsstyrelsen.

Sebastian visade instruktiva bilder på hur skogslandskapet förändrats över tid när flera, vart och ett inte så stora, kalhyggen med tiden blir sammanhängande och gammelskogen blir fragmenterad. Han visade också samband mellan avverkning och minskad biologisk mångfald, kalhyggen har betydligt större påverkan än plockhuggning. Diagram visade utvecklingen av rödlistade skogsarter från 2010 till 2020. I alla grupperna, nära hotade, sårbara, starkt hotade och akut hotade, sågs en ökning av antalet rödlistade arter. Naturskogarnas utbredning i Sverige har kraftigt minskat, nästan försvunnit jämfört med mitten av 1800-talet då det var ungefär samma utbredning som under de senaste tusen åren. För framtiden är det viktigt att skydda våra skogar. Här ligger länderna i Sydamerika, södra och sydöstra Asien och Mellanamerika bäst till med 20 - drygt 30 % skyddad skog. I Europa inkl. Ryssland är mindre än 5 % skyddad.

Ny forskning har visat att vi överskridit sex av de nio planetära gränserna och mänsklig påverkan fortsätter att öka på samtliga utom ozonskiktet. Risken finns att det blir oåterkalleliga globala förändringar.

Skogsstyrelsens uppdrag är att de skogspolitiska målen uppnås. Från 1905 hade man en ren produktionslagstiftning med mål att förnygra och öka produktionen. Från 1993 ska produktionsmål och miljömål väga lika tungt. Det finns ca 300.000 privata skogsägare i Sverige. Sveaskog, som ägs av staten, är den största skogsägaren. Skogsägarna har stor frihet inom givna ramar, förr var det mer detaljreglerat. Med detta följer också ett stort ansvar att ta hänsyn till naturen med skydd av skogen och dess arter, här kommer artskyddsförordningen in med en precisering av reglerna. Det åligger skogsägaren att göra nödvändig utredning för att kartlägga om skogen är skyddsvärd. Begränsningar enligt artskyddsförordningen ger normalt inte rätt till ersättning.

All skog som planeras för avverkning ska anmälas. Skogsstyrelsen har inte möjlighet att kontrollera alla. Idag finns en möjlighet för medborgare och föreningar att ha synpunkter.

Inom EU pågår arbete för att ta fram bättre kriterier för hållbart skogsbruk. Urskogar och naturskogar är tänkta att skyddas. Ett mål är att skydda minst 30 % av EU:s landyta resp havsområde. I Sverige är utvecklingen i skogen negativ med pågående förlust av naturvärden som inte går att reparera inom överskådlig tid (från Miljömålsuppföljning 2022). Positivt är arbete med hyggesfritt skogsbruk som kanske kan öka intresset för detta och även en kulturförändring där det traditionella skogsbruket börjar samverka mer med samhället i övrigt.

På kvällen återkom Sebastian Kirppu och dessutom hade vi ett föredrag av Anders Dahlberg, svampexpert på SLU. Ca 80 personer följde målande beskrivningar av mykorrhizasvampar som lever i symbios med alla träd. Det ger som en förlängning av rotsystemet och hjälper träden att ta upp näring och vatten. Mykorrhizan påverkas av skogsavverkning och vid kalhuggning dör merparten av dessa svampar ut på kort tid. De måste ha träd för att överleva och vice versa. Vid nyetablering med ny skog kan nya arter komma, många mykorrhizasvampar är dock beroende av gammal skog.

Skogen har stor betydelse för kolinlagring. 50 % av markkolet, som står för den långsiktiga lagringen, har sitt ursprung i svampar. Vid hyggesfritt skogsbruk finns det avsevärt mer svampar kvar än vid kalhygge.

På kvällen var det många som stannade kvar för att diskutera och fika. Några skrev ner sina tankar som svar på våra frågor.

1. Vad tycker du att Mölndal ska göra med din skog?
  - *Tillse att den finns kvar och utvecklas vidare – för våra barns skull
  - * Sköta om den väl, göra fler stigar och rastplatser
  - *Plockhuggning!
  - *Vårda
  - *Låta den vara
  - *Kartor tillgängliga för allmänheten

2. Vad betyder skogen för dig?
  - *Tillhörighet, andlighet, avslappning
  - * Liv, levande. Man kan trampa omkring i jordklotets levande hud. Man kan se hur naturen återkommer om man ger de möjlighet
  - * Upplevelse, liv
  - *Skogen betyder för mig ursprung, liv, glädje, avkoppling samt förundran över Guds skapelse!
  - *Livet – historia + framtid
  - *En stor del av min uppväxt inom Sandsjöbackareservatet

3. Vad kan du tänka dig att avstå ifrån för att fler träd och svampar ska kunna växa ostört längre?
  - *Inga skrivna kommentarer

Sammanfattningsvis hade vi en lärorik och inspirerande dag. Förhoppningsvis är vi många som ser på skogen med nya ögon.